

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: **Problematika dohledu v kontextu moderního mediálního prostoru**
Autor práce: Bc. Michal Šafránek
Vedoucí práce: Mgr. Daniel Slavíček, Ph.D.

Jak autor zjednodušeně představuje, cílem předložené práce je „popsat, jakým způsobem probíhá sběr uživatelských dat v prostředí online a proč současní uživatelé internetu a interaktivní komunikace jako takové berou dohled jako zcela hotovou věc, s níž není třeba bojovat ...“ (str. 10). Pro přehlednost se však nedotýká pouze současnosti, nýbrž popisuje problematiku dohlížení komplexně a to ve třech úrovních.

Nejprve popisuje historii dohlížení včetně klíčových teoretických zkoumání této problematiky v oblasti humanitních věd (zejména surveillance studies). Zde je věnována pozornost teoriím Michela Foucaulta, Gillesse Deleuze, Zygmunta Baumana, Anthony Giddense, Davida Lyona, Marka Andrejevice, Thomase Mathiesena a Rogera Clarka, k čemuž je připojen výklad o pojmech big data a producers. Poté se zaměřuje na prostředí online dohledu v mediálním a marketingovém prostředí, tedy na vznik webu 2.0, nových forem online interaktivity, přičemž zvláštní pozornost je věnována sociálním sítím, hlavně Facebooku. Zároveň se autor věnuje problematice „informovaného“ souhlasu s podmínkami užívání bezplatných platform na internetu, které jsou bezplatné proto, že vyžadují nejrůznější osobní údaje. Třetí část práce předkládá konkrétní příklady, kdy se online dohled stal mediálně tematizovaným problémem. Jsou zde uvedeny kauzy jak tuzemské, tak také ze světa.

Již při konzultacích s kolegou Šafránkem ohledně jeho diplomové práce jsem nabýval dojmu, že by se mohlo jednat o velmi podařený projekt. Autor jevil o téma velký zájem, měl dobrou přípravu a četl rozsáhlou literaturu včetně cizojazyčné. To se potvrdilo při odevzdání finální verze.

Práce je jasně strukturovaná, jazykový projev je výborný a bez chyb. I po formální stránce splňuje požadované náležitosti. Nalezneme zde opravdu jen několik drobných překlepů a předložená verze má posunuty některé nadpisy.

Pokud mám hledat nějaké chyby, tak si dovolím pouze malé upřesnění a krátký dodatek. Autor někdy hovoří o Foucaultovské racionalizaci a systematizaci osobních dat s využitím kartoték a archivů (viz např. závěr), nicméně osobně si myslím, že Foucault popisuje disciplinární společnost spíše v intencích výroby a výcviku poslušných těl či jedinců, k čemuž slouží různé panoptikální metody jako rozčlenění prostoru a času, zkoušky a sankce. Tak se formuje anatomo-politika jako jedna ze dvou složek vlády nad životem – biomoci. O racionalizaci, sběru dat, kartotékách a archivech se dočteme spíše u Maxe Webera, Anthony Giddense a Davida Lyona, kteří takto popisují stejné „moderní“ období. A právě v tomto kontextu je možná také trochu matoucí, že jak název, tak také někdy v samotné práci, užívá autor pojem *moderní* pro současný dohled v mediálním prostoru.

Navrhuji hodnocení stupněm: **výborně**

8. 9. 2015

Mgr. Daniel Slavíček, Ph.D.
EKS, FHS UK